

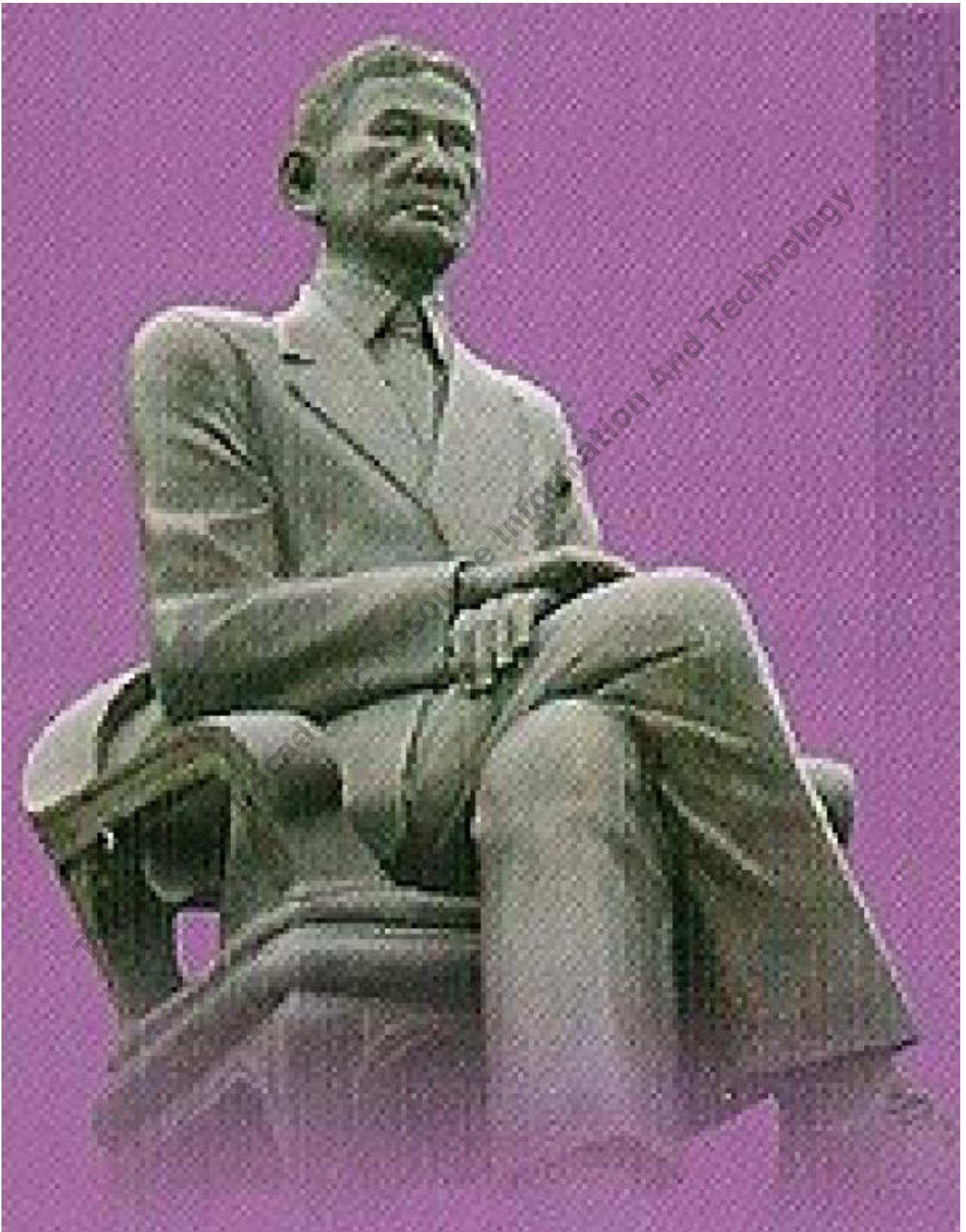


## ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

---

### เรื่อง พระสมักรสรรพการ





## รายละเอียด

พระสมัครสรพรการ (ช่วง ทศนียานนท์) เป็นบุตรหลวงบำรุงอุทัยสถาน (พลอย ทศนียานนท์) ต้นตระกูลทศนียานนท์ ได้รับพระราชทานนามสกุลจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2457 สมรสกับนางสาวฟู อัมมะเสวด บุตรีพระยาชัยนฤนาถ ผู้ว่าราชการเมืองชัยนาท มีบุตรรวมกัน 11 คน เสียชีวิตตั้งแต่ยังเยาว์ 2 คน

เมื่อจบการศึกษาระดับชั้นประโยคแล้ว พระสมัครสรพรการได้สมัครเข้ารับราชการเป็นเสมียนมหาดไทยได้เป็นเสมียนตราอักษรเลขที่เมืองอุทัยธานี ด้วยความเป็นผู้ขยันขันแข็งในการทำงาน มีความกระตือรือร้น และความริเริ่มสร้างสรรค์ จึงได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นไป จนได้บรรดาศักดิ์เป็น ขุนสมัครสรพรการ และได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอแม่สอดเป็นครั้งแรกระหว่าง พ.ศ. 2464 ถึง 2467 เป็นนายอำเภอชายแดนติดกับประเทศพม่า

พ.ศ. 2467 - พ.ศ. 2469 พระสมัครสรพรการได้ไปดำรงตำแหน่งนายอำเภอพยุหะคีรี เมืองนครสวรรค์ พร้อมกับย้ายมาดำรงตำแหน่งนายอำเภอแม่สอดอีกครั้ง ด้วยแม่สอดเป็นด่านติดต่อการค้าขายกับอังกฤษ ซึ่งปกครองมณฑลในขณะนั้น การเจรจาในเรื่องต่างๆ ต้องอยู่ในระดับของเจ้าเมืองที่เสมอกัน ประกอบกับการเดินทางระหว่างตาก - แม่สอด ลำบากมากทางราชการจึงเลื่อนตำแหน่งนายอำเภอเป็นผู้ว่าราชการอำเภอเทียบเท่าผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านได้เดินทางไปเจรจากับฝ่ายอังกฤษหลายครั้งที่เมืองกรุงศรีอยุธยา ในฐานะผู้ว่าราชการอำเภอแม่สอด การเจรจาสำเร็จไปได้ด้วยดีทุกครั้งนับว่าท่านเป็นผู้ว่าราชการคนแรกและคนเดียวเท่านั้น เพราะเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475 ทางราชการได้มีการยกเลิกตำแหน่งผู้ว่าราชการอำเภอ พระสมัครสรพรการจึงกลับมาดำรงตำแหน่งนายอำเภอแม่สอดเหมือนเดิม

ในระหว่างดำรงตำแหน่งนายอำเภอแม่สอดทั้ง 2 สมัยนั้น พระสมัครสรพรการได้พยายามสร้างความเจริญในเรื่องต่างๆ ให้แก่ท้องถิ่น เช่น สร้างถนนไปยังตำบลต่างๆ ออกเยี่ยมเยียนราษฎรตลอดเวลา ทำให้รู้ถึงความเป็นอยู่และความต้องการของราษฎรเป็นอย่างดี จึงพยายามสร้างและส่งเสริมในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านศึกษา ท่านพยายามส่งเสริมให้ราษฎรได้รับการศึกษามากขึ้น ท่านได้ดำเนินการของงบประมาณจากกระทรวงการศึกษาธิการมาสร้างอาคารเรียนในที่ราชพัสดุ ริมถนนประสาทวิถี ขยายการสอนให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในพ.ศ. 2478 ทำให้การศึกษาของอำเภอแม่สอดเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับที่อื่นๆ ชาวอำเภอแม่สอดจึงให้เกียรติยกย่องท่านในฐานะผู้ก่อตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอแม่สอด โดยขออนุญาตตั้งชื่อโรงเรียนตามราชทินนามของท่านว่า โรงเรียนสรรพวิทยาคม

พ.ศ. 2489 ถึง พ.ศ. 2498 ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนายยกเทศมนตรีตำบลแม่สอดถึง 2 สมัย ท่านได้ทำนุ



## ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นอันมาก โดยเฉพาะด้านการสร้างถนนติดต่อกับตำบลต่างๆ เป็ยผลให้เศรษฐกิจของอำเภอแม่สอดเจริญขึ้นเป็นอันมาก ความเป็นอยู่ของประชากรดีขึ้น มรสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้นอีกมาก เช่น ศาลจังหวัดแม่สอด เปิดทำการเมื่อ พ.ศ. 2478 ทำให้การทำคดีต่าง ๆ สะดวกและรวดเร็วขึ้น บริษัทเดินอากาศ เปิดทำการในปี พ.ศ. 2480 ทำให้การค้าขายสะดวกรวดเร็วมากขึ้น เป็นที่นิยมของคนในอำเภอแม่สอด เพราะยังไม่มีทางรถยนต์ การไฟฟ้า เปิดทำการเมื่อ พ.ศ. 2497 ทำให้คนในแม่สอดมีไฟฟ้าใช้ สถานีวิทยุ โทรเลข เปิดทำการเมื่อ พ.ศ. 2495 ทำให้การติดต่อส่งข่าวรวดเร็วขึ้นนอกจากนั้นได้ปรับปรุงอาคารสถานที่ทำงานและสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลแม่สอดขึ้นใหม่ที่ถนนปราสาทวิถี ตรงข้ามกับโรงเรียนสรรพวิทยาคม

คำสำคัญ : พระสมัครสรรพการ บุคคลสำคัญ

ที่มา : วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดตาก. (2542). ม.ป.ท. : สถาบัน.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-12-21

[https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page\\_id=1829&code\\_db=610003&code\\_type=TK007](https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1829&code_db=610003&code_type=TK007)